

KLIMIA OPRUSTNING

/ ALTERNATIVET

OVERSIGHT

4	Vision
8	Den store omstilling
12	Et hjem for fremtiden
16	Det bæredygtige hverdagsliv
20	Efterord: En ny økonomi
24	Finansiering
26	Kilder

VISION

Klimaoprustning for gode liv

Vi skal opruste vores klimahandling – og vi skal i gang nu

Hvis vi vidste, at en krig var på vej, ville vi ikke vente med at handle. Vi ville styrke vores forsvar, sikre vores forsyninger og omlægge vores produktion, så vi var bedst muligt forberedt. Men klimakrisen er allerede over os, og alligevel opfører vi os, som om vi har al tid i verden. Vi mangler akut et klimapolitisk lederskab i Danmark.

Nu er tiden inde til at gå forrest og sætte en ambitiøs, grøn kurs for Danmark. Det kræver, at vi tør tage ansvaret og opgaven på os og sammen kæmpe for et bæredygtigt samfund, hvor hensynet til klima og natur vægter højest.

Vi har brug for en klimaoprustning – ægte klimahandling, hvor vi gør de bæredygtige valg til de billigste og letteste, så det bliver en selvfølge at tage dem. Vi skal opbygge en grøn, modstandsdygtig økonomi og infrastruktur, der sikrer, at både vi og vores natur kan trives, og som gør os robuste og som skaber sammenhængskraft i en fremtid, hvor klimaforandringerne vil påvirke alt fra vores madforsyning til vores boligforhold og transportmuligheder.

Bæredygtighed skal være billigst og lettest

Det er ikke en naturlov, at en økologisk agurk skal koste mere end et halvt kg flæskesteg fra et konventionelt landbrug. At en togtur til Paris koster det firedobbelte af flyrejsen. Eller at det er billigere at købe nye byggematerialer end genbrugte, når huset skal renoveres. Det er resultat af politiske beslutninger.

Vi har politisk bestemt at gøre svineekød kunstigt billigt med statsstøtte. Vi har politisk bestemt at fritage fly for brændstofafgifter, som alle andre transportmidler ellers betaler. Og vi har politisk bestemt ikke at tillade genbrugsmaterialer i byggeriet, før de lever op til umulige krav skabt til masseproducerede fabriksmaterialer.

Det er ikke et frit marked, det er politik. Og det er kun på overfladen, at de klimabelastende valg er de billigste. For vi betaler prisen senere i form af forurenede drikkevand, ekstreme vejrphenomener, stigende fødevarerpriser og tab af natur. Regner vi de reelle omkostninger med, er det tydeligt, at det fossile samfund er et økonomisk selvmål.

For at være rustet til fremtiden skal vi vende dén økonomi på hovedet. De valg, der er billigst for kloden, skal også være de billigste for os i vores hverdag. Kun sådan får vi en grøn, robust økonomi, der kan give os rygdækning i klimakrisens tidsalder. Det er et politisk ansvar. I Alternativet tager vi det ansvar på os.

**Der findes ikke et
frit marked. Vi har
politisk bestemt,
at det grønne valg
er det dyreste – og
det kan vi ændre.**

Fra de store hegnspæle til den nære omstilling

I dette udspil optegner vi linjerne for et andet samfund. Et samfund, hvor forureneren betaler, og de bæredygtige valg er de mest attraktive.

Vi vil et samfund, hvor al mad i supermarkedet er produceret med omtanke for vores vand og natur, og hvor vi bygger med genanvendte materialer, der mindsker vores aftryk på planeten. Hvor kollektiv transport ikke bare er en mulighed, men den hurtigste, smarteste og billigste løsning for langt de fleste. Hvor alt, hvad vi køber, er lavet til at holde – og til at blive repareret, hvis det går i stykker, så det kan bruges igen og igen.

Derfor foreslår vi både ambitiøse målsætninger om klimaneutralitet og planetær politik, der er jordnær og konkret. Politik, der giver cykelpendlere en grøn bonus for at træde i pedalerne. Politik, der gør økologisk frugt og grønt til det billigste valg. Politik, der gør det sjovt at holde staycation i sommerferien.

Vi skal skabe et samfund, hvor det bæredygtige valg bliver det naturlige valg for de fleste – mens vi samtidig omstiller de store sektorer og tilpasser vores økonomi til en verden, hvor klima-, miljø- og naturkriserne spinner hurtigere og hurtigere. Vi har ikke råd til at vente. Klimaoprustningen starter nu.

Tak for at læse med – vi tager ansvaret, og vi håber, du vil være med.

**DENSTORRE
OMSTILLING**

Det er ikke tid til at flytte kommaer – vi skal flytte hegnspele. Lige nu blinker en rød alarm for menneskeheden og en sirene for Parisaftalen. Samtidig er den grønne omstilling gået i stå i vores land, sandet til i manglende grønt lederskab og økonomiske særhensyn, der går ud over flertallet.

Vi har brug for at genstarte dansk klimahandling med et nyt mål, en ny plan og en strukturel omstilling. Den skal baseres på trivsel og bæredygtighed fremfor kortsigtede mål om økonomisk vækst og en markedsdrevet omstilling. Det, vi har brug for, er planetær politik.

100% klimaneutralitet i 2035

Vi har ti år til at nå i mål. Fra 2025 til 2035 skal Danmarks drivhusgasudledninger bringes helt ned til nul – og det kræver reduktioner i en lige linje fra i dag. Det er ikke en politisk mavefornemmelse. Verdens førende klimaforskere siger det i den nyeste opgørelse af verdens tilbageværende CO₂-budget.¹ Det er den røde linje. Derfor er det selvfølgelig også vores politiske ambition.

Alternativet foreslår et lineært klimamål på 100% i 2035 med årlige budgetter, der sikrer, at vi reducerer år for år. Det er den eneste måde, vi kan sikre, at Danmark holder sig inden for det globale klimamæssige råderum. Alternativet vil også arbejde for at reducere vores udledninger fra biomasse, forbrug og international transport, selvom det i dag ikke regnes med i det officielle regnskab.

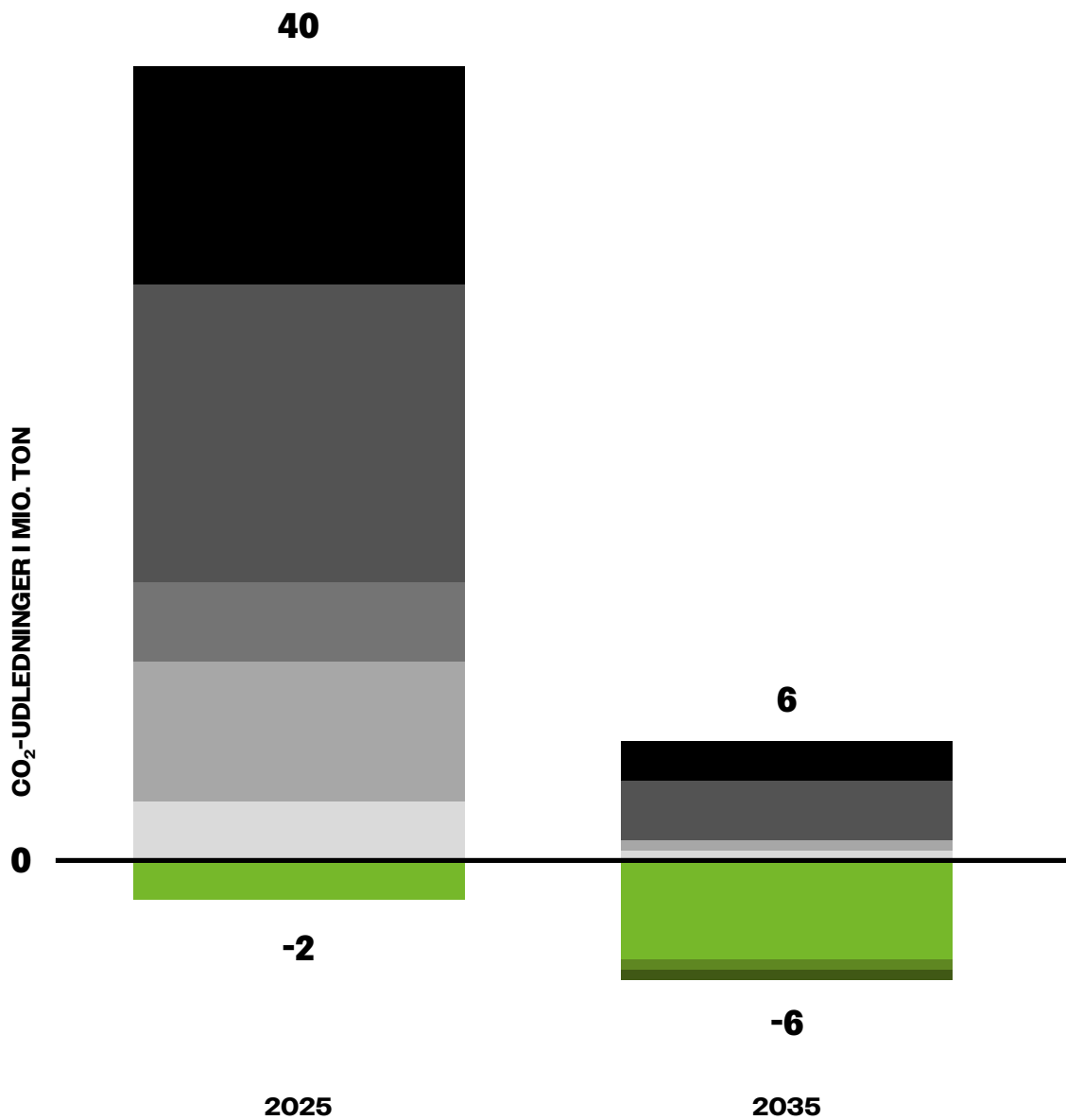
De nuværende hensyn i klimaloven skal ændres. Det bør ikke være klimalovens opgave at tage hensyn til økonomi, erhvervsliv og konkurrenceevne, som det står skrevet i loven i dag. Førsteprioriteten i klimaloven må og skal være at håndtere klima- og miljøkriser og at undgå irreversible kædereaktioner i det globale klima – ikke at gøre klimakrisen til et grønt væksteventyr for erhvervslivet.

Klimaloven skal i stedet have som guidende princip at tage hensyn til fremtidige generationers trivsel og rettigheder efter Brundtland-rapportens definition af bæredygtighed: at vi ikke må opfylde vores behov på bekostning af fremtidige generationers mulighed for også at opfylde deres. Samtidig skal loven tage højde for de øvrige planetære grænser som biodiversitetstab og miljøforurening, der i dag slet ikke nævnes i klimaloven.

Klimaloven skal understøtte borgerdeltagelse og forskning og forankres i et permanent, nationalt klimaborgerting med et klart mandat, der kan komme med anbefalinger på borgernes vegne. Alternativet vil også – som en del af klimalovens ramme – afholde et stort klimatopmøde hvert andet år, hvor civilsamfundet inviteres ind i de politiske beslutninger. Derudover ønsker Alternativet et nordisk klimaråd, hvor de nordiske klimaministre kan samarbejde og uddele forskningsmidler til at belyse klimaforandringernes konsekvenser i nord.

En overflyvning af vejen til 100%

Vi kender allerede vejen til klimaneutralitet, og vi har alle værktøjerne. Tiden er inde til at bruge dem.

 TRANSPORT

I 2035 er transport fuldt elektrificeret. På skinnerne kører eltog, og vejene fyldes af elbiler og delebiler. Indenrigsfly er væk, der er en time i tog mellem hver by: Aalborg – Aarhus – Odense og København, og det europæiske toget er blevet mere attraktivt end lavprisfly. Nye busruter og flere togafgange har mindsket trængslen og antallet af biler.

 LANDBRUG & FISKERI

86% af dyreproduktionen er omlagt til at lave mad direkte til mennesker, og det har frigivet store naturområder. Landbruget er regenerativt og økologisk, så jordfrugtbarhed og kulstof genopbygges i markerne. Industrifiskeri er skånsomt, og bundtrawl er fortid, så fiskene og bundplanterne begynder at vende tilbage.

 ENERGI

Vores energisystem er blevet grønt, vi er stoppet med at importere russisk gas, og vi har reduceret vores forbrug af biomasse markant. Solceller dækker hustagene, vindmøller strækker sig som fyrtårne i landskabet og på havet, og så har vi effektiviseret og reduceret vores energiforbrug.

 INDUSTRI

Industrien er blevet grøn. Store virksomheder producerer nu bæredygtigt fordi vi har indført en høj, ensartet CO₂-afgift – og de har lagt nye strategier for produktionen, som genopbygger naturen. Det er blevet helt naturligt for virksomheder udelukkende at bruge genanvendte materialer og ressourcer.

 AFFALD

I 2035 er vores skraldespande næsten tomme! Vi genanvender nu langt, langt størstedelen af vores affald, så der er meget lidt tilbage, der brændes af. Virksomhederne tager ansvar for materialer gennem hele livscyklussen og køber de genanvendte materialer tilbage for at lave nye produkter.

 **SKOV
VILD NATUR
CCS**

Der er sket en historisk skovrejsning, hvor mange tusinde hektar landbrugsjord er blevet til skov. Det gør landskabet vildere, og trækker CO₂ ud af atmosfæren og lagrer det i træerne. Kun de allersidste udledninger neutraliseres med CO₂-fangst og -lagring, der ellers især skal bruges i tiden efter 2035, hvor Danmark skal blive 'CO₂-negativ' og nå 110%.

**ET HJEM FOR
FREMIDEN**

Forestil dig dit hjem og lokalområde. Et sted, hvor smukke bygninger bevares og gives nyt liv i stedet for at blive revet ned. Hvor familier finder fællesskab på tværs af generationer. Hvor vi skaber plads til flere uden at bygge os ud over planetens grænser. Et samfund med fleksibilitet, omtanke og muligheder for den enkelte.

I dag ser vi alt for mange eksempler på det modsatte. Byggeri- og boligbranchen er på speed og står samlet for 30% af Danmarks udledninger.² Alligevel er den alt for længe gået under radaren i den grønne omstilling.

Den nuværende boligpolitik sætter boligspekulanter før mennesker. Bevaringsværdige bygninger bliver revet ned uden hensyntagen til kulturarv eller bæredygtighed. Der tages ikke højde for boligbehovet hos enlige, ældre, studerende, alternative familieformer og lavindkomstgrupper. Energiforbruget er ikke faldet i årtier, fordi vi modsvarer effektiviseringer med flere kvadratmeter.³ Og genbruget af byggematerialer er ifølge Miljøministeriet 'tæt på 0%'.⁴ Vi har brug for et opgør.

Bevaringsværdigt og bæredygtigt byggeri i 2035

Fremtidens boliger skal være til at betale, fleksible og tilpasset til vores behov. Vi skal bevare dét, vi har, vi skal være fælles om mere, og vi skal 'genbruge' byerne fremfor tankeløst at rive ned og bygge nyt.

Alternativet foreslår at indføre 'bevar eller forklar'-princippet for at sikre både bæredygtighed og Danmarks kulturarv. Princippet indebærer, at der skal præsenteres en tungtvejende argumentation fra ejer om, at renovering ikke er hensigtsmæssigt, hvis der skal gives lov til nedrivning. Den mest klimavenlige bygning er den, der allerede står.

Det skal være meget lettere at opdele sin bolig og frasælge eller udleje halvdelen, hvis man ønsker at blive boende, men har nye og mindre behov fx når børnene er flyttet hjemmefra. Alternativet vil opdatere anvendelsesbestemmelsen i planloven og gøre det lovligt – og langt mere simpelt – at opdele sin bolig. I den forbindelse foreslår vi at gøre en arkitektgennemgang med henblik på boligopdeling gratis.

FAKTA OM BEHOV FOR NYBYG

PLANETÆRE GRÆNSER: I dag bygges der med Miljøministeriets egne ord 'tæt på 0%' af genbrugsmaterialer, og vi har drastisk overskredet de planetære grænser og 'safe operating space' i byggebranchen.⁷

LEDIGT AREAL: Der er 5 millioner m² ledigt areal i Danmark fordelt over erhvervsbyggeri, offentlige ejendomme, boliger og loftsrum. Ved at aktivere 15 % af det ledige areal i de 30 kommuner med den største befolkningstilvækst kan der skabes 840.000 m² til boliger.⁸

VI KAN IKKE BYGGE OS UD AF BOLIGMANGEL OG HØJE PRISER: Det har man prøvet i 30 år uden effekt. Vi kan til gengæld regulere den boligmasse, vi allerede har. For vi har faktisk allerede kvadratmeter nok, hvis vi renoverer, optimerer og omfordeler dem.⁹

**I fremtiden skal
vi 'genbruge'
byerne fremfor
tankeløst at rive
ned og bygge nyt.**

Fremtidens byggeri skal følge videnskabens anbefalinger, og derfor ønsker Alternativet at nedjustere mængden af nybyggeri, så det holder sig inden for det sikre råderum for planetens bæreevne. Det vil sige, at det reduceres med 80% i forhold til i dag.⁵

Det skal ske med løbende højere klimakrav frem mod 2035, der starter fra en maksimumgrænse på 5,8 kg CO₂e pr. nybygget kvadratmeter i 2025,⁶ så kun de mest bæredygtige nybyggerier bliver bygget om ti år. Og så skal vi sikre at bygningsreglementet og LCA-vurderinger tilgodeser snarere end bremser en grønnere byggebranche.

Det vil også betyde, at vi skal fokusere langt mere på at renovere og optimere den eksisterende boligmasse til nutidens behov, så vi bedst muligt kan udnytte de kvadratmeter, der allerede er bygget, og at vi skal bruge langt flere genbrugsmaterialer og biobaserede materialer til renovering og det tilbageværende nybyggeri.

**DET
BAEREDYGTIGE
HVERDAGSLIV**

Vi mener, at det skal gøres nemt og attraktivt at træffe grønne valg i hverdagen. Ikke som et privilegium for de få, men som en indlysende mulighed for alle.

Derfor skal det være billigst og lettest at tage de grønneste valg. Hvor mange måske nok forbruger mindre, men af højere kvalitet. Hvor økologien er for alle. Hvor genbrugte materialer og reparation er det naturlige valg. Hvor vi har rent drikkevand, et pesticidfrit landbrug, grønne fællesskaber og tid til hinanden. Nu opruster vi grønt for gode liv.

Vi ønsker en grøn omstilling, der bygger på handlekraft. Hvis flere skal med, skal det bæredygtige valg være det oplagte: synligt, tilgængeligt og til at betale. Det skal være lettere og billigere at gøre det bedste for klimaet, naturen og hinanden.

Grønne valg skal være billigst

Alternativet foreslår en grøn moms på økologisk frugt og grønt. Helt konkret skal momsen sænkes fra 25% til 5% for at gøre sunde og grønne fødevarer markant billigere for alle. Det giver større økonomiske incitamenter og muligheder for både en sundere kost og en mere bæredygtig produktion.

Reklamationsretten skal forlænges fra to til seks år på varige forbrugsgoder som fx elektronik, køkkenudstyr og hårde hvidevarer. Det vil have en positiv effekt på kvaliteten af produkter, muligheden for reparationer og give bedre forbrugerrettigheder.

Og så vil vi gøre det billigere og lettere at holde ferie i Danmark.

Derfor foreslår Alternativet et staycation-klippekort, der giver flere muligheder for at genopdage vores eget land som sommerferiedestination. Det skal koste 400 kr. for ti klip, man kan bruge til at få 25% rabat på overnatninger (på fx campingpladser og vandrehjem) og oplevelser som museer og forlystelsesparker.

Alternativet ønsker også gratis færger for gående og cyklister i sommermånederne til alle de danske øer, så flere kan tage på ø-hop og opleve Danmark fra sine smukkeste sider.

Derudover bør DSB's sommerejsepas genindføres, som de seneste år har givet 8 dages fri rejse i sommerferien for 400 kr. for voksne og 200 kr. for børn.

FAKTA OM DANSKERNES FERIEVANER

TURISME OG KLIMAAFTRYK: 12% af danskernes forbrugsudledninger stammer fra turisme både i Danmark og udlandet. Dette inkluderer transport, overnatning og forbrug på destinationen.¹⁰

FLYREJSER ER DEN STØRSTE UDLEDER: På udlandsrejser står flytransport alene for ca. 60% af de samlede ferieudledninger, hvilket gør det til den største klimabelastning ved rejser.¹¹

FERIER HANDLER OM MERE END AFSTAND: Analyser peger på, at de fleste danskere rejser for at slappe af, være sammen med familie og venner, opleve nye ting og koble af i naturen.¹²

At holde ferie i Danmark reducerer transportudledninger. Derfor skal det gøres mere attraktivt, billigere og nemmere at holde flere grønne staycation-ferier.

**Vi vil gøre det
lettere og billigere
at tage det bedste
valg for klimaet,
naturen og
hinanden.**

Moderne transport

Fremtidens mobilitet skal være grøn, kollektiv, hurtig og billig.

Alternativet vil halvere prisen på al offentlig transport og indføre månedlige pendlerkort til 400 kr. om måneden. Alternativet vil investere i grøn, kollektiv transport og gøre den til det naturlige førstevalg i stedet for at bruge milliarder på nye motorveje, som der er lagt op til i Infrastrukturaftalen for 2035.¹³

Alternativet vil indføre roadpricing i hele Danmark i en form, som afspejler de reelle samfundsmæssige udgifter forbundet med biltrafik. Det koster staten dyrt at vedligeholde veje, bekæmpe støj og at forebygge ulykker, trængsel mv. Vi ønsker en differentieret kilometerafgift, der afhænger af land/byzone, myldretid og biltype, og som erstatter bilafgifterne i dag.

Vi vil i Alternativet også indføre et cykelfradrag. En skattefri, grøn pendlerbonus på op til 1.500 kr. pr. måned, når arbejdsgiver og medarbejder kan dokumentere, at pendling sker på cykel. Pendlerbonussen skal være tilgængelig for alle og også dække kollektiv transport og samkørsel over længere afstande.

**FETTERORD:
EN NY ØKONOMI**

Vi kan gøre det – men vi har brug for et økonomisk opgør

I Alternativet er vi overbeviste om, at vi skal omstille vores økonomi, hvis vi skal lykkes med en grøn og bæredygtig omstilling. I dag er det faktisk vores økonomiske praksis, der driver klimaforandringerne, så omstiller vi ikke økonomien, så fortsætter vi med at slukke ildebrande med benzin.

BNP måler vækst, men ikke trivsel og velfærd. Vi har brug for en trivselsøkonomi, der ser velfærd som en investering fremfor en udgift. En økonomi, der respekterer de planetære grænser, ikke ignorerer dem. En økonomi, der er til for os, og ikke den anden vej rundt.

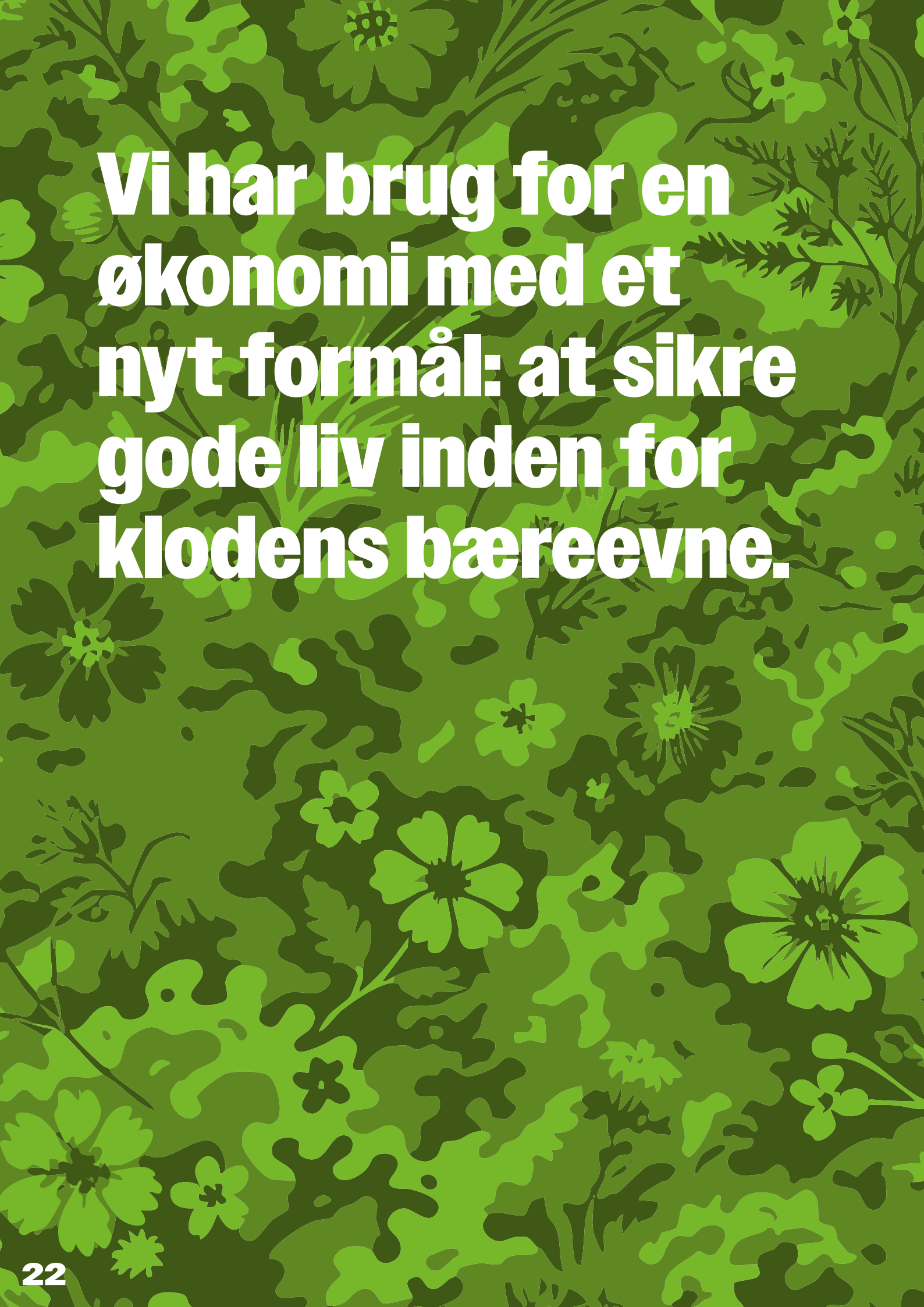
Hyperkapitalisme og illusionen om grøn vækst

Det er den fastlåste økonomiske tænkning, der bremser grønne beslutninger. For 'dansk erhvervsliv skal udvikles og ikke afvikles', som det står i klimaloven.²¹ I praksis betyder det, at ingen grøn omstilling må finde sted, hvis den ikke kan blive et væksteventyr i erhvervslivet.

Det kan virke radikalt at sige midt i denne hyperkapitalistiske tid. Men såkaldt grøn økonomisk vækst er et fatamorgana, der afsporer dialogen. Grøn vækst kræver en absolut afkobling mellem en eksponentielt voksende økonomi og vores brug af ressourcer og energi. En afkobling, der skal ske indenfor alle ni planetære grænser overalt på kloden samtidig, i et tempo vi ikke hidtil har set og uden videnskabeligt bevis for, at det kan lade sig gøre.

Lige nu er alt, vi får, nye motorveje med 'klimavenlig' asfalt, der mistænkeligt ligner almindelig asfalt, 'grønne' flybrændstoffer, der er baseret på fritureolie fra palmeolie, og 'bæredygtigt' landbrug, der har en rekordhøj klimabelastning fra over 200 millioner dyr i lukkede bure og staldanlæg.²²

Hvis vi skal lykkes med at skabe strukturel forandring, skal vi også forandre vores blik på økonomien. Vi skal stoppe med understøtte den fossile fortid og investere i den bæredygtige fremtid. Hvad giver egentlig værdi? Og hvad vil vi opnå, der ikke kan måles i markedspriser?

Vi har brug for en økonomi med et nyt formål: at sikre gode liv inden for klodens bæreevne.

Et nyt mål: en økonomi for gode liv inden for planetens bæreevne

Vi ønsker at starte samtalen et andet sted. Vi vil tage økonomien tilbage til dét, der altid burde have været formålet; at sikre gode liv indenfor planetens grænser. Det vil betyde, at nogle ting må vokse, mens andre ikke kan. Til gengæld for tid, for omsorg, for biodiversitet. For rent drikkevand, fjorde og vandløb.

Dét, vi har brug for, er en vækstafhængig økonomi, en trivselsøkonomi, en doughnutøkonomi, en omsorgsøkonomi, en økologisk økonomi – kært barn har mange navne. Men det er egentlig simpelt. Vi har brug for en økonomi med et nyt formål: at sikre gode liv og trivsel inden for planetens bæreevne.

Det kræver nye regnemodeller i Finansministeriet. Det kræver en ny værdisætning af alt det, der ikke kan aflæses i BNP, fordi det er ulønnet omsorgsarbejde eller naturen, der helt af sig selv, hvis vi giver den plads, genopbygger vores livsgrundlag, vores jordfrugtbarhed og vores biodiversitet.

En ny økonomi er på vej. Hvor vi ser anderledes på konkurrence, på innovation, på investeringer. På virksomheders ansvar, på statens ansvar, på borgernes ansvar. På hvad der kan betale sig, hvis liv sættes over penge i kassen.

Det er en lang og sej kamp, der ikke er vundet i morgen. Men vi kommer aldrig til at håndtere det økologiske kollaps, hvis vi ikke tager den. Så vi begynder nu.

Vores udspil undersøger både de samfundsøkonomiske omkostninger for målet om et klimaneutralt Danmark og de offentlige investeringer, der kræves for at finansiere de enkelte forslag.

Samfundsøkonomiske omkostninger

Klimarådet har kun regnet på samfundsøkonomiske omkostninger for et territorielt klimamål på 90% i 2035, som de estimerer til at være 45 mia. kr.¹⁴ Vi estimerer, at de resterende 8 mio. tons CO2 kan koste op mod 2000 kr. pr. ton at reducere, hvilket svarer til samfundsøkonomiske omkostninger på yderligere 40 mia. kr., hvis de indføres løbende over fire år.

Samlet vil et klimamål om 100% i 2035 altså have samfundsøkonomiske omkostninger for 85 mia. kr. Det udgør ca. 0,3% af BNP årligt frem mod 2035. Alle den slags beregninger er selvfølgelig behæftet med stor usikkerhed, uanset om det er os, Klimarådet eller Finansministeriet, der laver dem.

Forslag	Samfundsøkonomiske omkostninger
100% klimaneutralitet i 2035	85 mia. kr. = 0,3% af BNP årligt frem mod 2035 ¹⁵

Beregningerne vedrører den danske samfundsøkonomi - altså værdien af Danmarks samlede økonomiske tilstand og ikke kun statskassens. Konsekvenserne for statskassen afhænger af, hvilke virkemidler vi bruger. Når vi laver afgifter, kan omstillingen betyde en indtægt til staten. Når vi giver tilskud, er det ofte modsat. Omkostningen for staten er altså ikke dét, vi har beregnet her. Den afhænger af, hvilke virkemidler, vi vælger for at nå 100% og hvor hurtigt, vi handler.

Nye, offentlige investeringer

Udspillet indeholder ti forslag, der kræver nye, offentlige investeringer, se tabellen herunder.

Forslag	Nye investeringer i mio. kr. pr. år
Permanent klimaborgerting	15
Danske klimatopmøder	12
Nordisk klimapolitisk råd	100*
Arkitektgennemgang	80
Momsreduktion på øko frugt og grønt	1200 ¹⁶
Staycation-klippekort	400
Gratis færger for gående og cyklister	50 ¹⁷
DSB sommerrejsepas	33
Halvering af pris på kollektiv transport	4500
I alt	6390

*Yderligere midler til forskning skal findes uafhængigt heraf gennem rådets nordiske samarbejde.

Roadpricing træder i stedet for nuværende energifgifter og den grønne ejeravgift og vil blive provenuneutralt. Det samme er gældende for grøn pendlerbonus, der indføres med en gradvis udfasning af befordringsfradraget.¹⁹

Samlet set estimeres udspillet at føre til nye investeringer på omkring 6,4 mia. kr. årligt. Investeringerne kan finansieres ved at droppe de nye personskattelettelser fra 2023 (Aftale om reform af personskat til 6.750 mio. kr. efter tilbageløb).²⁰ Det overfinansierer altså udspillet med 360 mio. kr.

1. Lamboll et al. (2023) [Assessing the size and uncertainty of remaining carbon budgets](#), Nature Climate Change. & Sanderson, B. M. (2023) [Estimating vanishing allowable emissions for 1.5 °C](#), Nature Climate Change.
2. Concito: [Bygninger](#)
3. Realdania: [Del Hus Vidensprojekt](#)
4. Miljøministeriet, 2023: [Miljøministeren: Gamle byggematerialer skal bruges igen](#)
5. DTU, SDU og AAU, 2025: [Danske forskere: Fire ud af fem nybyggerier skal stoppes](#) & Horup et al. (2025) [Absolute sustainability assessment of the Danish building sector through prospective LCA](#). Science of The Total Environment.
6. Med udgangspunkt i byggebranchens [Reduction Roadmap 2.0](#)
7. Reduction Roadmap, [Beyond the Roadmap](#)
8. Realdania: [Del Hus Vidensprojekt](#)
9. Realdania: [Del Hus Vidensprojekt](#)
10. Concito 2025: [Danskernes ferievaner](#)
11. Concito 2025: [Danskernes ferievaner](#)
12. Concito 2025: [Danskernes ferievaner](#)
13. Transportministeriet: [Aftale om infrastrukturplan 2035](#)
14. Klimarådet 2024: [Danmarks klimamål i 2035](#)
15. Find beregning på alternativet.dk/klimaoprustning
16. Udgangspunkt i Skattestyrelsens analyse af differentieret moms, [Skatteministeriet: Analyse af differentieret moms](#), og markedsandelen af økologisk frugt og grønt.
17. Oprindeligt vurderet af regeringen til 35 mio. men kostede 68 mio. i 2020 (særligt populært pga. corona). [TV 2: Knap en million passagerer rejste gratis med færge i juli](#)
18. Afsat årligt til DSB-sommerrejsepas fra 2022-24 i Infrastrukturaftalen for 2035, [Infrastrukturplan 2035](#)
19. Se også Alternativets Transportudspil, [En grøn mobilitetsplan](#)
20. [Reform af personskat](#), 2023
21. [Aftale om Klimalov](#), 6. december 2019

Alternativet
Christiansborg
1218 København K

www.alternativet.dk
alternativet@alternativet.dk
+45 71 79 18 64

